

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра міжнародної журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

«___» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Суспільно-політичні студії:
Стратегії розвитку науки

для студентів

спеціальності

061 Журналістика

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

освітньої програми

061.00.05 Міжнародна журналістика
061.00.01 Журналістика

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307905
Програма № 1503/25
Назва: Суспільно-політичні студії
Назва: Суспільно-політичні студії
(підпис) (прізвище, ініціали)
«___» _____ 2025 р.

Київ – 2025

Розробник:

Семенюк Олег Анатолійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри міжнародної журналістики

Викладач:

Семенюк Олег Анатолійович, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри міжнародної журналістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної журналістики Факультету журналістики

Протокол від «27» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри міжнародної журналістики

Віталій ТЕРЕЩУК

Робочу програму погоджено

з гарантом освітньої програми 061.00.05 Міжнародна журналістика
_____ . _____ . 2025 р.

Гарант освітньої програми _____ Ольга БИКОВА

з гарантом освітньої програми 061.00.01 Журналістика
_____ . _____ . 2025 р.

Гарант освітньої програми _____ Андрій БОРЕЦЬ

Робочу програму перевірено

_____ . _____ . 2025 р.

Заступник декана

Роксолана ДЬЯЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Суспільно-політичні студії: Стратегії розвитку науки		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	3	
Семестр	5	
Кількість змістових модулів з розподілом	3	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, зокрема:	60	60
<i>Аудиторні</i>	28	8
<i>Модульний контроль</i>	4	—
<i>Семестровий контроль</i>	14	—
<i>Самостійна робота</i>	14	52
Форма семестрового контролю	залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета — ознайомлення студентів з основними стратегіями наукового мислення, досягнення основних напрямків розвитку науки як частини загальнолюдської і національної культури, важливої сфери людської діяльності та чинника цивілізаційного розвитку, її становлення в контексті світової та вітчизняної історії, зв'язок сучасних наукових парадигм із тенденціями суспільного розвитку.

Дисципліна спрямована на формування таких **компетентностей**:

освітня програма 061.00.05 Міжнародна журналістика

загальні:

- **ЗК-07** Здатність працювати в команді
- **ЗК-09** Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

фахові:

- **ФК-12** Здатність подавати інформацію у відповідній жанру текстово-візуальній формі з використанням сучасних інформаційних технологій.
- **ФК-19** Здатність розвивати й підтримувати на якісному рівні професійну діяльність: генерувати нові ідеї у професійній сфері; створювати контент з урахуванням розвитку інформаційних технологій та комунікаційних мереж; уміння розпізнавати та нейтралізувати патогенні тексти.

освітня програма 061.00.01 Журналістика

загальні:

- **ЗК-01** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- **ЗК-10** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії і закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

- **ЗК-11** Здатність спілкуватися державною мовою

фахові:

- **ФК-2** Здатність формувати інформаційний контент
- **ФК-4** Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність
- **ФК-9** Здатність до створення професійної психологічної безпеки, володіння технологіями цифрової безпеки; володіння навичкам роботи журналіста в екстремальних умовах; уміння застосовувати критичне мислення і технології медіа-аналізу в умовах інформаційних війн.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У процесі вивчення дисципліни формуються такі **програмні результати:**
освітня програма 061.00.05 Міжнародна журналістика

– **ПРН-5.** Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

– **ПРН-11.** Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

– **ПРН-19.** Визначати актуальність міжнародної проблематики медіа-продуктів, реалізовувати професійну універсальність у тематичному полі ЗМІ.

освітня програма 061.00.01 Журналістика

– **ПРН-3.** Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами

– **ПРН-8.** Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань

– **ПРН-11.** Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою

– **ПРН-12.** Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою

– **ПРН-13.** Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук

– **ПРН-18.** Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікативних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Наука як спосіб пізнання світу							
Тема 1. Наука як об’єкт вивчення, її система та функції у суспільстві	6	2	2	-	-	-	2
Тема 2. Філософія науки. Наука як елемент культури	6	2	2	-	-	-	2
Тема 3. Методи наукового пізнання	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	6	-	-	-	6
Змістовий модуль 2. Основні напрями і стратегії розвитку науки							
Тема 4. Розвиток гуманітарних наук. Антропоцентрична парадигма	6	2	2	-	-	-	2
Тема 5. Розвиток природничих наук. Стратегія збалансованого розвитку	6	2	2	-	-	-	2
Тема 6. Розвиток технічних наук. Промислові революції. Індустрія 4.0	6	2	2	-	-	-	2
Тема 7. Єдність розвитку науки і суспільства	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	8	-	-	-	8
Семестровий контроль	14						
УСЬОГО	60	14	14	-	-	-	14

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Специфіка роботи журналіста в кризових ситуаціях							
Тема 1. Наука як об’єкт вивчення, її система та функції у суспільстві	30	2	2				26
Разом	30	2	2				26
Змістовий модуль 2. Основні напрями і стратегії розвитку науки							
Тема 2. Єдність розвитку науки і суспільства	30	2	2				26
Разом	30	2	2				26
УСЬОГО	60	4	4				52

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1 Наука як спосіб пізнання світу

Тема 1. Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві

Наука як пізнавальна діяльність. Суб'єкти і об'єкти такої діяльності. Мета, засоби та результати наукової діяльності. Наука як особливий тип пізнання, що складається з системи категоризованих, класифікованих, систематизованих, верифікованих фактів про об'єктивну реальність. Створення об'єктивної (наукової) картини світу, незалежної від суб'єктивних проявів внутрішнього світу (індивідуальної) окремої людини.

Абстрактний та емпіричний рівні наукового пізнання. Значення абстрагування для формулювання наукових універсальних законів та теоретичних систем. Роль досвіду в науці. Цінність науки: істинність та новизна. Завдання науки: опис, пояснення, передбачення.

Наука як інститут суспільства. Наукові організації як основні наукові соціальні інститути. Наукові публікації як спосіб інформування суспільства про наукові результати та їх критику. Соціологія науки. Етика науки. Імперативи наукового етосу: універсалізм, колективізм, безкорисність, організований скептицизм.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 3, 4; додаткові — 3, 7, 8, 13.

Тема 2. Філософія науки. Наука як елемент культури

Наука як складне системне явище, що потребує філософського осмислення. Філософія науки як галузь пограниччя філософії та конкретного наукового знання. Характерні риси науковості: системність, відтворюваність, детермінованість, доступність для узагальнень та передбачень, проблемність, верифікованість, критичність, орієнтація на практику.

Проблеми походження науки та її періодизації. Плюралізм думок щодо «точки біфуркації» та виникнення науки. Основні періоди в історії становлення та розвитку науки. Філософія науки як спосіб її пізнання і організації. Два рівні наукового пізнання: емпіричний та теоретичний.

Наука як культурно-цивілізаційний компонент. Наука та інші елементи культури. Реальна наука та уявлення про неї в світлі різних культур. Етос науки. Наука у міжкультурному глобальному просторі.

Рекомендовані джерела: основні — 3, 6; додаткові — 1, 3, 4, 8, 17.

Тема 3. Методи наукового пізнання

Основні методи наукового пізнання: спостереження та експеримент, їх структурні компоненти. Роль приладів в сучасному науковому пізнанні. Моделювання як специфічний метод наукового пізнання. Проблема прототипу та моделі. Загальнонаукові та спеціальні методи. Методи і методології. Соціально-культурні чинники методологічних трансформацій.

Формалізація як метод наукового пізнання, здатний до вивчення об'єкту пізнання через вивчення знання про нього. Загальна структура формалізації: символізація, перетворення, інтерпретація. Стандарти процедури формального дослідження: несуперечливість, коректність, адекватність. Роль логіки та математики в розробці методів формалізації. Достоїнства формалізації.

Гіпотетико-дедуктивна схема розвитку наукового знання. Пояснення і передбачення. Процедури обґрунтування теоретичних знань. Зміст процедури співставлення теорії та досвіду. Відносний пріоритет досвіду. Критерії вибору теорії: принципова перевіреність, максимальна узагальненість, передбачувальна сила, принципова простота, системність.

Рекомендовані джерела: основні — 3, 4; додаткові — 3, 7, 12, 17.

Змістовий модуль 2

Основні напрями і стратегії розвитку науки

Тема 4. Розвиток гуманітарних наук. Антропоцентрична парадигма

Наука і духовна культура. Функції гуманітарних наук в житті суспільства. Парадигми гуманітарного знання. Антропоцентрична парадигма сучасних гуманітарних наукових галузей.

Роль наук про дух у розвитку цивілізації та їх базисні цінності. Історія та традиції гуманітарного знання. Роль школи (університетів) у розвитку гуманітарної науки.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 4, 6; додаткові — 1, 10, 11, 13, 14.

Тема 5. Розвиток природничих наук. Стратегія збалансованого розвитку

Природничі науки як галузі знань про живу та неживу природу. Історія розвитку та структура природничих наук. Суміжні галузі. Динаміка світоглядних концепцій людства і розвиток природничих наук. Історична диференціація галузей наук про природу. Екософія. Зростання обсягів знань як чинник розвитку природничих галузей. Стратегія збалансованого розвитку.

Економічні та технологічні стимули розвитку природничих наук. Теоретичний і прикладний аспекти розвитку природничих наук. Міжгалузеві наукові інтеграції природничих і гуманітарних наук. Роль університетів у розвитку наукових галузей.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 6; додаткові — 2, 5, 16.

Тема 6. Розвиток технічних наук. Промислові революції. Індустрія 4.0

Технічні науки як галузі, що вивчають закономірності розвитку техніки та способи її раціонального використання. Структура технічних наук. Зв'язок технічних наук із точними і природничими. Стратегії сталого розвитку.

Науково-технічні революції та їх вплив на розвиток суспільства. Чинники особистості й організації в технічному розвитку суспільства.

Роль технічного прогресу в розвитку засобів масової інформації та в змінах характеру комунікації.

Протиріччя у розвитку технологічної цивілізації. Економічні, соціальні, екологічні складові сучасних технологій.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 2, 5; додаткові — 5, 9, 13, 16, 18.

Тема 7. Єдність розвитку науки і суспільства

Головні характеристики сучасного етапу розвитку науки. Наукові революції як «точки біфуркації» в розвитку знання. Типи наукових революцій: глобальна, комплексна, науково-технічна. Три глобальні наукові революції. Нелінійність росту наукового знання.

Наука в контексті сучасної цивілізації. Сцієнтизм та антисцієнтизм. Наука та паранаука. Комп'ютеризація і цифровізація науки, її проблеми та наслідки. Етичні проблеми сучасної науки.

Феномен інновацій. Проблема наукової інформації у ХХІ столітті. Роль ЗМІ в розповсюдженні наукових знань.

Рекомендовані джерела: основні — 1, 2, 6; додаткові — 5, 6, 11, 15, 16.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма навчання

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Відвідування лекцій	1	3	3	4	4
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	3	30	4	40
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
	Разом:	-	-	76	-	93
Максимальна кількість балів: 169						
Розрахунок коефіцієнта: $169/100 = 1,69$						

Заочна форма навчання

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
2	Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	1	10	1	10
	Разом:	-	-	17	-	17
Максимальна кількість балів: 34						
Розрахунок коефіцієнта: $34/100 = 0,34$						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ теми	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1.			
1	В контексті першої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
2	В контексті другої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5

3	В контексті третьої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
Змістовий модуль 2.			
4	В контексті четвертої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
5	В контексті п'ятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
6	В контексті шостої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5
7	В контексті сьомої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	2	5

Критерії оцінювання — кожна робота оцінюється у 5 балів.

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	2 бали
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бал
3	Обґрунтування висновків	0,5 бали
4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	0,5 бали

6.3. *Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання*

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється за допомогою засобів комп'ютерного тестування. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи — максимум 25 балів за кожну модульну роботу.

6.4. *Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання*

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування, підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю*: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних та індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Форма проведення семестрового контролю — залік.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90–100
Дуже добре	82–89
Добре	75–81
Задовільно	69–74
Достатньо	60–68
Незадовільно	0–59

Заочна форма навчання

Разом: 60 год., із них: лекції — 4 год., семінарські заняття — 4 год., самостійна робота — 52 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Наука як спосіб пізнання світу (42 балів)	Змістовий модуль 2. Основні напрями і стратегії розвитку науки (42 бали)
Теми	1	2
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві. (1 бал)	Тема 2. Єдність розвитку науки і суспільства (1 бал)
Семінарські заняття (теми, бали)	Наука як об'єкт вивчення, її система та функції у суспільстві (10+1 бал)	Єдність розвитку науки і суспільства (10+1 бали)
Самостійна робота	Самостійна робота до першої теми (5 балів)	Самостійна робота до сьомої теми (5 балів)
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 1 (25 балів)	МКР 2 (25 балів)
Семестровий контроль	Залік	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Історія науки і техніки. Навч. посібник. Рек В.Р., Гула Р.В., Передерій І.Г та ін. Київ: Каравела, 2020. 267 с.
2. Мічіо Кайку. Фізика майбутнього / переклад з англ. Анжела Кам'янець. Львів: Літопис, 2013. 432 с.
3. Освітологія: хрестоматія: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / уклад.: В. О. Огнев'юк, С. О. Сисоєва. К.: Едельвейс, 2013. 742 с.
4. Сучасна наука і освіта: нові реалії і наукові рішення: збірник наукових праць / Українська академія акмеології та ін.; загальний редактор С. П. Архипова. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2017. 379 с.
5. Харарі Ювал Ной. Homo Deus: за лаштунками майбутнього. Book Chef, 2022. 512 с.
6. Харарі Ювал Ной. Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. Харків, 2019. 544 с.

Додаткові:

1. Апелъ К.-О. Априорі спільноти комунікації та основи етики. До проблеми раціонального обґрунтування етики за доби науки. *Сучасна зарубіжна філософія*. К., 1996. С. 359–412.
2. Бацнум В. Коротка історія науки. Київ: Наш формат, 2021. 284 с.
3. Білоус Т. Філософія науки у системі сучасної освіти: філософія конкретних наук та філософія експерименту. *Філософська думка: український наук.-теорет. часопис*/ НАН України, Інститут філософії. Київ, 2013. №5. С. 113–123.
4. Добронравова І. Практична філософія науки. Суми, 2017. 220 с.
5. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. К., 2001. 180 с.
6. Костюк О. Як має розвиватися українська наука після війни? URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/jak-maje-rozvivatisja-ukrajinska-nauka-pislja-vijni-.html>
7. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації: факти, роздуми, перспективи. Київ: Грамота, 2003. 214 с.
8. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
9. Кун Т. Структура наукових революцій. Київ: Port-Royal, 2001. 228 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kun_Tomas/Struktura_naukovykh_revoliutsii.pdf
10. Михайличенко О.В. Історія науки і техніки: Навчальний посібник. Суми: СумДПУ, 2013. 346 с.
11. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття. Київ: Навчальна книга, 2004. 672 с.

12. Основи теорії та практики наукових досліджень : навч. посіб. / за ред. Ю.В. Стасєва. Х. : ХНУПС, 2019.
13. Похресник А. Світова і національна наука: виклики ХХІ століття. *Нова парадигма. Філософія. Соціологія: журнал наукових праць*. 2017. № 131. С. 11–23.
14. Семенюк О. Освітні традиції у розвитку педагогічного університету. *Рідна школа*. №2. 2019. С.3-5.
15. Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні: монографія / А.І.Шевченко, С.В.Барановський та ін. [За заг. ред. А.І.Шевченка]. Київ: ІППІ, 2023. 305 с.
16. Тимків, А. (2022). Стратегія розвитку української науки в умовах відновлення економіки країни. *Молодий вчений*, 5 (105), 36-45. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-5-105-7>
17. Філософія науки: підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2018. 255 с.
18. Rifkin J. The Third Industrial Revolution: How Lateral Power Is Transforming Energy, the Economy, and the World. N. Y.: St. Martin's Press, 2011.

9. ДОДАТКОВІ РЕСУРСИ

1. Пропозиції до проєкту державної стратегії розвитку науки, технологій та інноваційної діяльності. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2019/11/191114173146616-5187.pdf>
2. Фінансування наукових досліджень в Україні та світі. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/informatsiyno-analitychni/2022/07/27/Nauk-analit.dop-Rez.vyk.zamovl.MON.na.provedennya.nauk.dosl.u.2021.pdf> .
3. Стан науково-інноваційної діяльності в Україні у 2020 році: науково-аналітична записка / Т. В. Писаренко, Т. К. Куранда, Т. К. Кваша та ін. Київ: УкрІНТЕІ, 2021. 39 с. URL: <http://www.uitei.kiev.ua/page/stan-naukovo-innovaciyanoi-diyalnosti-v-ukrayini-u-2020-roci>
4. Концепція державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні на період до 2026 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-koncepciyu-derzhavnoyi-cilovoyi-programi-rozvitku-doslidnickih-infrastruktur-v-ukrayini-na-period-do-2026-roku>
5. Концепція розвитку Національної академії наук України на 2014-2023 роки. URL: <https://www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-131225-187-1.pdf>
6. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>